

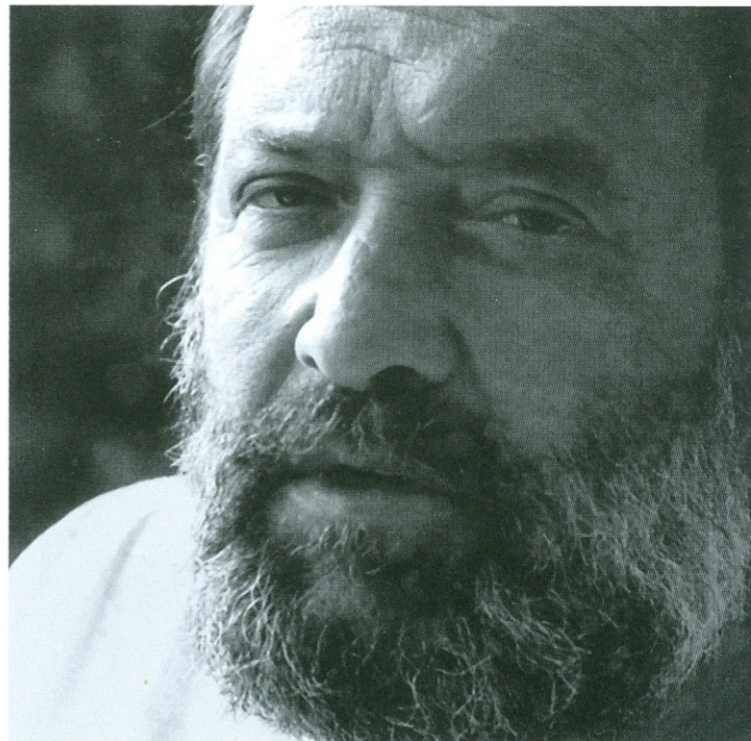

Жикица

октoбар 2007.

Жикица

Када је 1945. године Војин Величковић - Војкан у јагодинској гимназији, где је иначе предавао ликовно образовање, формирао прву послератну ликовну секцију, није могао знати да ће из ње изаћи имена која ће постати позната широј ликовној јавности, да ће многа антиципирати будуће ликовне правце и струјања, да ће се већина уклопити у исте, а многа заузети челне позиције у својим доменима.

Михајло - Мика Стефановић, Александар Урошевић - Матра, Љубодраг Јанковић - Јале, Драгутин Таврић, Милан Милић - Јагодински. Милорад Трајковић - Пајко, Предраг Аиро и други припадници старије генерације, те Илија - Ика Вукићевић, Рајна Николић, Драгослав Марковић - Маркус, Небојша Костић - Јагодинац, Стојадин Трајковић, Слободан Тодоровић, Живојин Ђокић и, тада најмлађи, Слободан Штетић, Миодраг Камберовић и Жикица Јовановић и многи, овде непоменути су, својим деловањем, директно

утицали на формирање богатог ликовног живота града на Белици али и у другим срединама у земљи и ван ње.

Међу њима својим широким, богатим "ренесансним" духом издваја се Жикица Јовановић - "Чичак". Рођен у Смедереву средином, сада већ прошлог века, завршио је Вишу школу ликовног смера у Београду, а свој радни век провео је као новинар у Радио новинској установи "Нови пут" све до своје преране смрти.

Наша сазнања о бројним Жикичиним активностима у чијој су жижи интересовања били реч, покрет, слика, и чињеница да је био новинар, афористичар, глумац, костимограф, сликар а надасве цртач сврставају га у сам врх јагодинског културног и ликовног стваралаштва. У домену новинарства и афоризама он је, оком проницљивог посматрача, изванредно опсервирао друштвена кретања, указујући на бесмисленост појединих појава и њихову некада смешну а каткад и трагичну

страну. Своје talente ponudio je svojim sugrađanima kao glumaц ali i tвoraц успешних scenografija у predstavama јагодинског аматерског позоришта (Тако падају звезде - Тања). Иако је код Жикице утврђен оригиналан и аутентичан ликовни израз, ширина његовог деловања представља појаву која би, снагом своје имагинације, и у много већим и развијенијим срединама, скренула пажњу на себе.

Са једном одабраном групом стваралаца, Жикица се издвојио у локалној али и уопште културној традицији, утичући на стварање једног новог приступа у међусобној комуникацији међу људима преко средстава информисања а у уметности надреалног

ликовног изрза. Јовановић је своје стваралаштво почео фигурацијом инспирисаном тим надреалним тенденцијама раних шездесетих, струјањима која су била, и још увек су, врло присутна и снажна у јагодинској средини.

Жикица не лomi оквире савремене естетике већ се, напротив, у исту спретно уклапа. Његов пријемчив и чио дух омогућили су његовом стваралачком опусу да повеже надреалистичке тенденције са лирском осећајношћу и чулношћу. Ипак, упркос јасним карактеристикама, Јовановић упорно измиче уобичајеним стилским категоризацијама. Основна снага овог опуса је у томе што лирска

емотивност у фигуралним представама не узмиче пред ирационалном причом којом је повезана чиме продубљује доживљај и расположење.

Људска фигура и портрет, надахнути, на неки начин, ренесансним раздобљем, су идеализоване представе, најчешће женске. У овој ликовној синтези конкретни ликови нису примарна идеја; пре ће то бити манир - представа једног типског лика жене, апстрактно

костимиране, статичне и замишљене. Урођеним аристократизмом саопштава своје просађане исповести у којима оно што је временски и просторно раздвојено доживљава као јединство. Основни акценат је на субјективном доживљају људске фигуре као и низу асоцијација везаних за исту, чиме понекад представу уздиже на ниво опште идеје и вечите слике. Ова модерна митска визија, без сувишног патоса,

као средство ликовне конкретизације користи два равноправна елемента: психолошко - осећајну раван и надреалистички третман понуђене теме.

Његови цртежи не представљају “дијалог са конкретним човеком” па из тог разлога не изненађује његово брижљиво избегавање психолошке карактеризације. Остаје тајна шта чувају те брижљиво инсцениране представе иза којих се могу одигравати најразноврсније животне драме. Нарација није објективна а подсвесни ток је садржајно згуснут. Дела, било слике или цртежи, су преплављене елегантним облицима који делују нестварно. То су творевине са измаштаним структурама одвећ емоционалне да би преживеле

грубост свакодневнице. Зато оне остају више као илустрација уметничког духовног стања него појавне стварности. Свака сцена посматрана је инперсонално и у њој нема ауторовог битисања. Али у њима он не успева увек да избегне сопствене емоције те то понекад доводи до неразговорности дате представе. Тај помало декадентни естетизам добијен је широким, течним и читким цртежом који настаје лако и ненаметљиво, једноставно али сигурно моделованом формом и сумираном колористичком гамом пурпурних, плавичастих и сивих, ређе неких других тонова. Системом уравнотежених структура вертикалних и хоризонталних линија, хармоничним

односом кривих и правих којима најчешће остварује жељену дистанцу у односу на појавну стварност, Жикица добија сценографију за његову људску фигуру. Упркос хоризонталним и вертикалним цезурама које су присутне на великом броју цртежа, сви делови су идејно и ликовно повезани у целину. Средишњи део најчешће усклађује ритмове и уравнотежује представе у хармоничну целину. Мало је независних и декоративних делова - томе нема места у идејном клишеу уметника где је све подређено једној централној, доминантној идеји. Сви актери сцене имају равноправан третман а детаљи покаткад пробијају оквире цртежа што може да укаже на снагу тренутне

инспирације и немогућност уметника да на њу брзо одреагује на адекватан начин. То показује да уметников поступак ниједног тренутка није строго рационалан већ лапидаран опис форме и покрета помоћу обриса и боја које су за њих хармонично везане. Тиме су добијена прозачна и лирична остварења која трајно фиксирају једно ирационално стање, попут арабеске, усталасане а ипак уравнотежене. Иако испровоциран појавама из спољашње стварности, његов свет се удаљава од ње те више личи на сањарења у доколици и сновиђења но на мучну и ружну свакодневницу. Фигуре су елегантне, уздржане у покрету, грацилних глава и удова и ова посвећеност једној теми, женском

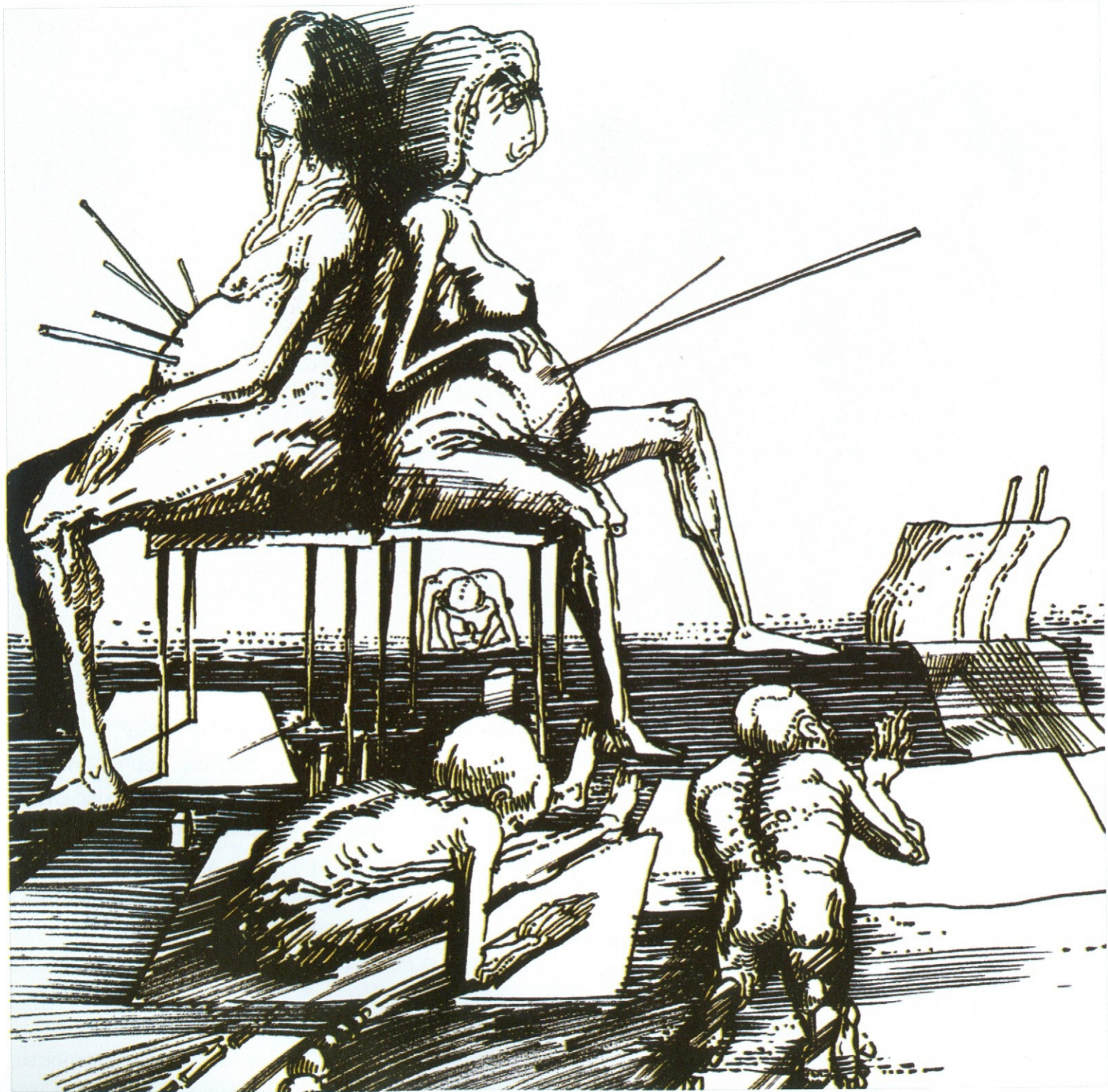

бићу, открива уметникову усхићеност њоме. Уметник је очаран лепотом и еротским набојем тренутка које прати нежним повијањем вреже линија по широкој површини одајући њоме сву истанчаност свог укуса. Истовремено, тај наглашени естетизам пре указује на дубоко скривено незадовољство него искрено предавање радостима живота.

Крећући се у оквирима савремене естетике Жикица Јовановић се никада није стриктно определио ни за један стилски правац. Уметничким дозревањем он формулише свој уметнички “кредо” који се кретао у оквирима “естетске маниристичке фигурације”. Овај, годинама изграђиван, дотеран стил је одраз

рафинованог укуса једног естете коме је страна свака рационална катарза. Његова прича стишана иреалистичком наратијом је без сувишне драматике али не и интуитивно емотивног набоја који јој даје највећу вредност и при чему ликовно фиксирање несвесног садржаја чини овај опус вредним обезбеђујући му трајност и препознатљивост.

Мира Бојкић, историчар уметности,
виши кустос Завичајног музеја у Јагодини

Самосталне изложбе у Јагодини

- 1972. Светозарево
- 1973. Светозарево
- 1981. Светозарево, Галерија самоуких ликовних уметника
- 1982. Пета самостална изложба “Цртежи и слике”
- 1983. Светозарево
- 1984. Светозарево, Галерија Завичајног музеја, “Цртежи -Жикица”
- 1988. Светозарево, Галерија Завичајног музеја, “Цртежи”
- 1992. Светозарево, Ресторан “Јасса”,
Продајна изложба
- 1998. Јагодина, Музеј наивне уметности Јагодина,
“Цртежи”
- 2002. Јагодина, Завичајни музеј Јагодина,
“Жикица - цртежи”

Самосталне изложбе ван Јагодине

- 1984. Сплит, Галерија “Алфа” - Сумартин Брач,
“Цртежи Жикица”
- 1985. Сплит, Хотел “Лав”, “Жикица Јовановић”
- 1988. Нови Сад, Мали ликовни салон,
“Цртежи Жикица”
- 1989. Ријека, “Жикица - цртежи”
- 1989. Поповац, Фабрика цемента,
“Жикица - цртежи”
- 1992. Тара, Хотел “Оморика”, “Жикица Јовановић”
- 1993. Бајина Башта, Информациони центар,
Кафе галерија МГ, “Жикица Јовановић -
изложба слика”
- 1996. Нови Сад, Цесла клуб “Седан”,
“Жикица Јовановић” слике на води
- 1998. Ваљево, Галерија “34”, Изложба цртежа

Самосталне изложбе ван земље

1987. D,erpinau sur Seine, Centre culturel,
“Exposition dessins - Zikica Jovanovic”

Колективне изложбе у Јагодини

1966. Светозарево, Раднички универзитет “Центар за културу и уметност”, Хол Дома културе, Мајска изложба слика чланова Клуба ликовних уметника.
1967. Светозарево, Дом културе Светозарево, “Изложба чланова Клас-а”
1971. Светозарево, Хол Дома културе, “Изложба слика и скулптура Клас, 71”
1974. Светозарево, Хол Дома културе, “Изложба слика и скулптура поводом 30 година од ослобођења Светозарева”.
1975. Светозарево, Хол Дома омладине, Изложба слика и скулптура чланова Клас-а
1976. Светозарево, “Клас - изложба слика и скулптура”
1977. Светозарево, Галерија Културног центра Светозарево, “17. октобарска изложба Клас-а”
1978. Светозарево, “Октобарска изложба Клас-а”
1980. Светозарево, Галерија Културног центра. Октобарска изложба Клас-а”
1983. Светозарево, “Марковић, Штетић, Јовановић - заједничка изложба цртежа, фотографија и колажа”
1985. Светозарево, Галерија Културног центра “Светозар Марковић”, Ликовни уметници добитници награде из фонда “Светозар Марковић”
1985. Светозарево, Галерија Културног центра “Светозар Марковић”, Дивљан, Пешић, Јовановић, Ивановић, Штетић
1987. Светозарево, Завичајни музеј Светозарева, “Изложба Клас-а 1987.”
1988. Светозарево, 25. јубиларна Октобарска изложба Клас-а

1993. Светозарево, Галерија Завичајног музеја, Клуј Октобарска изложба

- 2001/2. Јагодина, Галерија Центра за културу, Цртежи - Ликовно удружење Јагодина

2000. Јагодина, Завичајни музеј Јагодина, април 2000. “Ликовно стваралаштво у Јагодини 1945. - 2000. Ретроспектива Клуј-а

2003. Јагодина, Завичајни музеј, Ликовно удружење Јагодина - Пролећна изложба

Колективне изложбе ван Јагодине

1974. Београд, Галерија Р.У. “Ђуро Салај” Изложба слика и скулптура чланова Клас-а: Целетовић, Јовановић, Трајковић, Ристић, Костић
1979. Београд, “Београд, инспирација сликара”
1980. Вуковар, Збирка Бауер и Галерија уметнина, “Изложба слика и скулптура Клас-а”
1982. Илок, Вуковар, Светозарево, “Клас”
1982. Српска Црња - Светозарево, “Избор радова чланова Клас-а”
1985. Лазаревац, Салон ликовне галерије “Савременици”, “Клас”
1985. Београд, Октобарски салон, - откупна награда за цртеж
1986. Београд, Октобарски салон Београд
1988. Ђуприја, Галерија Дома ЈНА, “Ликовни уметници Поморавља, Ресаве и Левча - слике, цртежи, графике”
1989. Београд, “Златно перо”
1990. Београд, “Златно перо”
1995. Крагујевац, уметничка галерија Народног музеја “Салон 9+”
1998. Горњи Милановац, Међународни бијенале минијатуре

Учешће на колонијама у земљи

1987. Светозарево, Ликовна колонија 87. - Друштво за културу “Каблови”
1992. Војка, Друга отворена ликовна колонија

- 1993: Војка, Бајина Башта. Вила “Здравље” - хотел “Оморика” - “Ликовна колонија Војка -Б. Башта, 93”
1994. Војка, 4. ликовна колонија, “Cosmic art”, 94.
1995. Жабаљ, мај, 95. Ликовна колонија “Лептир белих крила”
1995. Супска, Сабор ликовних уметника Србије
1996. Деспотовац, Галерија Центра за културу, Четврта ликовна колонија “Ресава 96”
1998. Тиват, 11. ликовна колонија “Тиват 98”.
1998. Пирот, Хуманитарна акција “И сликом се може помоћи”, Прва ТВ колонија
1999. Ветерник, Дом за децу и омладину ометену у развоју, Ликовна колонија “Ланац пријатељства” - изложба радова учесника
1999. Сокобања, Ликовна колонија Сокобања, Јагодина, Културни центар Јагодина, - Друштво за културу “Каблови”
2000. Сокобања, Јагодина, Друштво за културу “Каблови”
2001. Старо Ланиште, Ликовна колонија Друштва за културу “Каблови”
2003. Ликовна колонија
2005. Нови Сад, Музеј Војводине, “Сликари сунцокрети”

Учешће на колонијама ван земље

1982. Фуншал, Мадера, Португал, Teatro municipal, “Artistas jugoslavos a Madeira”
1986. Борово, Фоаје Дома културе Борово, Друга ликовна колонија “Борово 86”

1982. Domingo, 12. De dezembro de 1982: “Diario de noticias” “Artistas jugoslavos na Madeira”
1986. 24. јул. страна 7. “Светлост, Крагујевац, Изложбе, “Узнемирени свет”, М. Кандић
1988. 17. Јануар “Дневник” Нови Сад, Уз ликовне прилоге, “Сонетни венац”, Слободан Жикић
1996. 15. мај, “Нови пут”, Јагодина, страна 5. Мала галерија “Новог пута” Цртач високих домета”, Б. Ц.
1996. понедељак, 7. октобар, “Дневник”, Ликовни живот, “Лик жене”, А. Тишма
1997. недеља, 28. децембар, Политика, Значајни људи малих вароши, Уметничко име “Чичак”, Слободан Жикић
1998. 01.07. “Нови пут”, Јагодина, Сутра у Ваљеву”, Изложба Жикице Јовановића, Б.Ц.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

75.071.1:929 Јовановић Ж. (083.824)
74/75(497.11)"19/20"(083.824)

ЈОВАНОВИЋ, Жикица

Жикица : изложба слика и цртежа Жикице
Јовановића : Галерија Завичајног музеја
Јагодина, октобар 2007. / [аутор текста и
изложбе Мира Бојкић; фотографије Слободан
Штетић и Милосав Брајковић]. - Јагодина :
Завичајни музеј, 2007 (Јагодина : Папир
комерц). - 12 стр. : илустр. ; 21 cm

Уметнички портрети. - Тираж 500.

ISBN 978-86-85065-08-8

1. Бојкић, Мира

а) Јовановић, Жикица (1950-2005) -

Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 143654668

Издавач: Завичајни музеј Јагодина • Одговорни уредник: Милица Станојевић

Аутор текста и изложбе: Мира Бојкић, историчар уметности

Фотографије: Слободан Штетић и Милосав Брајковић

Дизајн каталога и технички уредник: Зоран Јевремовић

Тираж: 500 • Октобар 2007.

ISBN 978-86-85065-08-8

